

Kulturális-közéleti havilap, harminckilencedik évfolyam

2013 február Ról-ról

Kovács Péter: Művészet és valóság (Lakner Antalról)

„Ez egy művészeti szabadságharc, amelynek politikai tétjei vannak” – Kürti Emese ezzel a mondattal fejezi be Horváth Tiborral foglalkozó írását a MOZGÓ tavaly februári számában. Nehéz, zaklatottan kemény év van mögöttünk, s az előttünk álló – az előttünk állók – sem látszik/látszanak innen könnyebbnek, jobbnak. Zaklatott volt a MOZGÓ „képzőművészeti” programja is. Idézőjelbe teszem a szót, mert mára nemcsak az egyes belső műfaji határok bizonytalanodtak vagy tűntek el teljesen, hanem a művészet és valóság külső határai ugyanúgy, amikor egyik is, másik is korlátlanul szivárog, sőt nemegyszer határozottan tör be a másik területére. Jászberényi Sándor fotói a kairói Tahrir tér tüntetőiről (április), Arató András „Volt egyszer hol nem volt” című fotósorozata a Kossuth térről (július) vagy Dezső Tamásnak a novemberi számban megjelent, rommá lett világunkról fölmutatott fényképdokumentumai egyaránt érvényesek itt és ott. A „hagyományosra” – a művészetnek a maga sajátos harmóniájában született produktumaira – mintha Kürti és a MOZGÓ főszerkesztő asszonya is leginkább a múltban talált példákban lelne rá: a márciusi számban Kürti Emese szokott rovatában Ferenczy Károly festményeiről írt, ugyanott P. Szűcs Julianna a -ról, -rőlben a bécsi Magritte-kiállításról. Októberben Eperjesi Ágnes „ehető képei” kapcsán így fogalmaz Kürti Emese: „A kérdés voltaképp az, hogy milyen ereje van a képnek ma, a vallás utáni korszakban, évezredekkel az után, hogy az ember feltalálta az ábrázolást mint a jelenlétet helyettesítő, mágikus médiumot.” Magam úgy konkretizálnám a kérdést, hogy a képnek egyáltalán van-e még ereje ebben a fölfordult, minden korábbi emberi értéket megkérdőjelező világban.

Lakner Antal műveire pillantva a „zaklatottság” kifejezés aligha jut eszébe a nézőnek, s most mégis őt választottuk a MOZGÓ éves képzőművészeti nivódíjasának. Amikor e sorokat írom, a Ludwig Múzeumban még látható „Munkaállomás” című kiállítása, amelynek képei a folyóirat decemberi számából is visszaköszönnék. Ugyanott Mélyi József a Szépművészeti Cézanne-kiállításáról ír, a színes reoprómelléklet pedig „A Montagne Saint Victoire a nagy pineával” két változatát idézi. Emez a művészetnek a messzi múltban gyökerező folytonosságáról szól, míg amaz magát a fogalmat is feledtetné. Szándékoltnan nem művészet, amit Lakner csinál, de a látható eredmény nem is valóság! Csaknem leonardói gépalkotó fantáziával, gonddal és ihletéssel tervezi meg a korszerű design minden külső jegyét hordozó, ugyanakkor tökéletes alkalmatlanságra született „szerszámai”. Nem látszat, hiszen látható, tapintható, megfogható, a reális térben létező tárgyak és eszközök; látványosan esztétikusak és „célszerűek”, azaz pontosan olyanok, mint... és mégse! Lehetne az izlandi hadseregnek páncélozott akármije, de minek, ha hadserege sincs? Lakner precíz tervei alapján a berlini Tempelhof egykori repülőterén a város szemetéből – valószínűtlen bár – akár ténylegesen megvalósulhatna „A legmagasabb mesterséges építmény a világon”. A befelé, a föld mélye felé „növekvő” növény semmire sem alkalmas, de akár ugyanúgy ápolható, mint napvilágra törekvő társai.

Lakner Antal műhelyében mintegy két évtizede alakul egy harmonikus berendezésű, tökéletes világ képe, ahol megoldhatatlan problémák nincsenek. Szórakoztató multság kézbe venni, használatba venni tárgyait, végiggondolni terveit. Mondhatnánk, micsoda humor! Végző soron azonban micsoda keserűség ráébredni, hogy bizony mindez rólunk, mélységesen hazug, álságos korunkról szól, ennek a valós kérdésekkel szembenézni képtelen, hamis értékekbe kapaszkodó társadalomnak szenttelenül objektív leképezése.

Kürti Emese fent idézett kérdésére egyértelmű igennel válaszolhatunk.

Tetszik

Legyél az első az ismerőseid közül, akinek ez tetszik.

Kapcsolódó írások:

1. **Kovács Péter: Abszurd (Böröcz Andrásról)** Kürti Emese rovatában idén tíz művészt mutatott be, többnyire közvetlen...
2. **Kovács Péter: Bizonyos bizonytalanság (Gerhes Gáborról)** Engedelmes fajta vagyok: amikor – még valamikor régen – a...
3. **Kovács Péter: Barabás Márton dicsérete** Februárban megszokott kíváncsisággal lapoztam a Mozgóba: idén kivel indítja képzőművészeti...
4. **Kovács Péter: Érvényes (Váli Dezső)** Nem egyszerű mostanában, az ezredforduló utáni években tájékozódni a...
5. **Kovács Péter: Bízni az elérhetetlenben (Megyik Jánosról)** Kovács Péter Bízni az elérhetetlenben (Megyik Jánosról) Mintha elfogytak volna...

Cimkék: **Kovács Péter**